

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kód materiálu:	VY_12_INOVACE_05_PODSTATNA_JMENA_V_POVESTI		
Název materiálu:	Podstatná jména v pověsti		
Předmět:	Český jazyk	Ročník:	6.
Časová dotace:	45 min	Datum ověření:	8. 11. 2011
Jméno autora:	Mgr. Kristýna Rýcová		
Klíčová slova:	Pověst, A. Jirásek, Staré pověsti české, rabín Löw, podstatná jména abstraktní, konkrétní		
Výchovné a vzdělávací cíle:	na ukázce dokládá znaky pověstí, rozlišuje skutečnost od fantazie pozná v textu podstatné jméno rozlišuje podstatná jména konkrétní a abstraktní, určuje mluvnické kategorie		
Rozvíjené klíčové kompetence:	k učení – vyhledá a třídí informace komunikační – vyjadřuje své myšlenky		
Anotace, metodický list:	Příprava na vyučovací hodinu rozvíjející čtenářskou gramotnost s využitím schématu E-U-R.		
Použité zdroje:	JIRÁSEK, Alois. <i>Staré pověsti české</i> . Praha : Ottovo nakladatelství, 2008. ISBN 9788073606619. s. 152-153		

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Popis hodiny

Evokace

Na tabuli jsou připevněny kartičky s pojmy (viz příloha č. 1). Žáci mají za úkol je k sobě přiřadit (využíváme znalostí z předchozích ročníků). Odkud máte tyto informace? Jak jste věděli, co patří k sobě? (Snažíme se o to, aby sami žáci vyslovili pojem „pověst“)

Co to tedy pověst je? (Literární útvar s pravdivým jádrem, na které se ale nabalily některé nadpřirozené skutečnosti).

Uvědomění významu

- Samostatná četba pověsti A. Jiráska. (Příloha č. 2)
- Najděte v textu pasáž, o které si myslíte, že má pravdivé jádro. (Možnosti: jména osobností, místo, vystěhování Židů z Prahy, ...)
- Co je naopak nadpřirozené, smyšlené? (Klesající strop, jeho zastavení, ...)
- V které době se děj odehrává?
- K čemu se pověst vztahuje, o čem vypráví? – rozdělení pověstí na místní, o výjimečných lidech, o minulosti národa, heraldické, ...
- Podstatná jména – najděte v textu alespoň 10 abstraktních podstatných jmen (zopakování pojmu) a zapište je do sešitu – určete u nich mluvnický pád a vzor. Červeně podtrhněte ty, které označují vlastnost, zeleně vztah a modře činnost.
- Porovnání ve dvojici, společná kontrola.

Reflexe

Pětílístek na téma pověst (využití daných slovních druhů a znalostí o pověstech).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příloha č. 1

HORYMÍR	PRAOTEC ČECH	ŠEMÍK
SESTRY	BIVOJ	LIBUŠE
KROK	ZBOJNÍK	RABÍN LÖW
SYROVÁ VEJCE	JÁNOŠÍK	KARLŮV MOST
LECH	SKÁLA	ŠÉM
KANEC	GOLEM	TETA
RYTÍŘI	KAZI	GOLEM

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příloha č. 2

Alois Jirásek: Staré pověsti české (Ze Židovského Města)

Za panování Rudolfa II. žil v Židovském Městě pražském rabbi Jehuda Löw ben Bezalel, muž vysoce učený a zkušený. Byl vysoké postavy, a proto mu říkali „veliký rabbi“. Vyznal se znamenitě nejen v talmudu a kabbale, ale také v matematice a hvězdářství. Nejedno tajemství přírody, jiným skryté, bylo mu povědomo a dovedl leccos divného, takže lidé žasli nad jeho kouzelnou mocí.

Pověst o něm šla široko daleko a pronikla také nahoru do hradu sv. Václava, ke dvoru Rudolfa krále. Jeho dvorský hvězdář Tycho de Brahe vážil si učeného Jehudy Löwa; sám panovník seznal ho podivným způsobem.

Kdysi jel z Hradčan na Staré Město v komorním voze⁴⁶⁾ v průvodu jízdných dvořanů. Bylo to zrovna, když vydal rozkaz, aby všichni Židé se vystěhovali z Prahy. Rabbi Löw šel tenkrát ke dvoru prosit za souvěrce; ale nepořídil, neboť ho ke králi ani nepustili. Nyní na něj čekal a to zrovna prostřed Kamenného mostu, neboť měl bezpečnou zprávu, že tudy pojede.

Když lidé zhlédli na mostě královský, nádherný povoz se čtyřmi koňmi v krásném, leskle kovaném řemení a skvělý průvod na koních, volali na rabína, aby se klidil z cesty. Než Löw stál, jako by neslyšel, zrovna v cestě královskému kočáru.

Tu se již lidé na učeného muže osopovali a již po něm házeli. Kameni a bláto po něm metali a kvítí na něj padalo, na jeho plášť, hlavu a k nohám jeho.

Vtom dojížděl královský povoz. Rabín se však ani na krok nehnul z jeho dráhy. A koně ho nezajeli, nýbrž sami se před ním zastavili, ač jich kočí nezrazil.

Tu teprve se hnul rabbi a kráčel s obnaženou hlavou, růžemi a jiným kvítím k vozu, kdež pokleknuv prosil krále o milost pro své souvěrce. Král jeho zjevem a tím, co se tu stalo, překvapen, poručil mu, aby přišel na hrad. To byla veliká milost.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Druhé pak dosáhl v královském sídle, kdež s prosbou dobře pochodil.

Židé nemusili do vyhnanství a jejich rabbi Löw byl od té doby nejednou pozván na hrad ke králi, jemuž mnohou chvíli ukrátil svým kouzelnickým uměním. Jednou si přál král Rudolf, aby mu rabbi Bezalel ukázal arcioťce Abrahama, Isaka, Jakuba a syny Jakubovy. Rabbi váhal, posléze však slíbil, že vyplní přání svého panovníka, jen o to že prosí, aby se nikdo ani neusmál, až se objeví posvátné postavy patriarchů.

Král a dvořané shromáždění v odlehlé síni slíbili a dychtivě hleděli do hlubokého výklenku u okna, kdež v šeru stál vážný, veliký rabbi. Ale již zmizel jakoby v mlze a z šedého mračna vynořila se vysoká postava starce v nadlidské velikosti, v řasném rouše, samojediná, jasně osvětlená. Zjevila se, velebně se nesla před očima všech, až náhle zanikla, jako by zhasla v šedém mraku. To byla podoba Abrahamova. Za ním zjevil se Isak, pak Jakub a synové jeho, Juda, Ruben, Simeon, Izachar a ostatní, zjevovali se jeden po druhém a král a dvořané tiše a vážně hleděli na předky židovského národa. Až tu z mraku se vynořil také Jakubův syn Naftalím, muž ryšavý a pihovatý, jenž rychle kol klusal, jako by nechtěl zmeškati, jako by ostatní honil. A tu se král smíchu neubránil. Ale jak se král zasmál, zmizel i mrak a všecko vidění a již hlučely prostornou síní výkřiky úžasu i hrůzy.

Dvořané vyskakovali ze svých sedadel a všichni hleděli a ukazovali vzhůru k malovanému stropu.

Pohnul se, patrně se sesedal, klesal víc a více. Vysoký sál byl nižší a nižší. Dvořané na smrt bledí chtěli ke dveřím, ale nemohli z místa. Byli jako přimrazení. Všichni křičeli na Bezalela, i král na něj volal, ať zastaví strop.

I vystoupil rabbi z výklenku, vztáhl své ruce a říkal cosi. Nežli dořikal, klenba se zarazila a již se pak nenížila. Král již o další zjevení nedbal. Chvátal ven a za ním všichni dvořané.

Strop se však do své výše nevrátil. Kam se až snížil, tam zůstal. Král pak už nikdy do té síně nev kročil. Zavřeli její dveře a tak zavřenou zůstala napořád.